

Bogoslovska smotra, 84 (2014.) 3, 447–450

IZVJEŠĆE O 54. TEOLOŠKO-PASTORALNOM TJEDNU U ZAGREBU 28. – 30. siječnja 2014.

Anto BARIŠIĆ

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Vlaška 38, p.p. 432, 10 001 Zagreb
anto@kapucini.hr

Na Šalati u Međubiskupijskom sjemeništu u Zagrebu i ove je godine od 28. do 30. siječnja u organizaciji Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održan tradicionalni 54. Teološko-pastoralni tjedan. Tema Tjedna je bila: »Siromašna Crkva – Crkva za siromahe u novoj evangelizaciji«. Tjedan je započeo kratkim uvodom u ovogodišnju tematiku Tjedna predsjednika Povjerenstva za Teološko-pastoralni tjedan dr. sc. Ante Barišića: »Radostan sam što Vas u ime povjerenstva TPT-a i ove godine mogu sve srdačno pozdraviti na početku ovoga 54. Teološko-pastoralnog tjedna. Vjerujem da riječi sintagme iz spomenutog naslova teme ovogodišnjeg Tjedna u svakome od nas evociraju različite doživljaje, osjećaje i prosudbe, ali u tim našim različitostima ujedinjuje nas osoba Isusa Krista. Crkva je njegovo otajstveno tijelo (LG 7), istodobno 'vidljiva i duhovna stvarnost' (LG 8), istodobno sveta i grešna, bogata i siromašna. Ona, kako čitamo u LG 8, 3, 'okružuje ljubavlju sve koji su pogođeni ljudskom slabošću, štoviše u siromasima i patnicima prepoznaje sliku svojega siromašnog i patničkog Utemeljitelja te se trsi ukloniti njihovu nevolju i nastoji u njima služiti Kristu'. Apostoli su napustili sve da bi prihvatili Krista kao svoje jedino bogatstvo. Gospodinove riječi u evanđelju upućene bogatašu:

‘Hoćeš li biti savršen, idi, prodaj što imaš i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu’ (Mt 19,21), kroz povijest Crkve u prvim trima stoljećima tumačene su alegorijski, duhovno, u smislu čuvanja nutarnje slobode i nenavezanosti na materijalno bogatstvo, a od IV. stoljeća pa nadalje i u doslovnom, materijalnom smislu, tj. u smislu odreknuća od svih materijalnih dobara na temelju čega su nastale brojne monaške i redovničke zajednice. Crkva je njegovala i sačuvala i jedan i drugi oblik tumačenja spomenutih riječi, kao i drugih sličnih Gospodinovih riječi. Tako duhovno siromaštvo i materijalno siromaštvo stoje trajno u neraskidivoj vezi, napetosti i međuovisnosti. Papa Franjo, čiji su nam nagovori i postupci te sveukupan njegov pontifikat, poslužili i olakšali, među ostalim, pri izboru ovogodišnje teme u jednoj svojoj jutarnjoj meditaciji prije nekoliko mjeseci reče: ‘novac pomaže, a pohlepa ubija’¹«

Nakon uvodnog slova predsjednika Povjerenstva zajednički smo otpjevali himan *O dođi Stvorče, Duše Svet*, nakon čega je uzoriti kardinal Josip Bozanić uime svih izrekao molitvu: »Svemogući Bože, Oče nebeski! Unatoč golemom tehničkom i znanstvenom napretku kojim je obilježeno naše doba te količini bogatstva što ga posjeduju pojedine zemlje, ostajemo zaprepašteni koliko ljudi u svijetu još uvijek živi u krajnjem siromaštvu i bijedi, lišeni osnovnih životnih uvjeta, bez hrane, zdravstvene skrbi, odjeće, doma, mogućnosti obrazovanja i rada, ponekad potlačeni, izrabljivani, prisiljeni napustiti svoja ognjišta i obitelji u potrazi za boljim životnim okolnostima. Nažalost, i u europskim društvima, kao i u Hrvatskoj, sve je više onih koji žive u oskudici, koji gube radna mjesta ili ne mogu pronaći zaposlenje kako bi mogli skrbiti za sebe i svoju obitelj, koji su marginalizirani, duboko povrijeđeni u svom ljudskom dostojanstvu. Posebno mislimo na mlade kojima se oduzima perspektiva budućnosti. Uzrok svemu tome često je ljudska sebičnost i ekonomski sustavi koji profit i pojedinačne interese stavljaju ispred čovjeka i zajedničkog dobra. Najveće je siromaštvo kada čovjek prestane ljubiti svoga bližnjega i prestane biti ljubljen. Tvoja Crkva, Gospodine, nije indiferentna prema tragedijama koje pogađaju čovjeka. Svojom molitvom i karitativnim djelima ona je solidarna sa siromasima i ljudskom patnjom. Pred sobom uvijek ima Tvoga Sina, Isusa Krista, koji je iskusio ljudsko siromaštvo, bio blizak isključenima i prezrenima, služio je svakom čovjeku i svoj život dao za druge. Zato, Gospodine, u ovim teškim vremenima pošalji nam svoga Duha, da nas uči poniznosti, solidarnosti i bratској ljubavi te nam udijeli snagu da mognemo odgovoriti na potrebe naših bližnjih, jer znamo da svako dobro koje činimo drugome, činimo Tebi! Blagoslovi

¹ Usp. http://www.vatican.va/holy_father/francesco/cotidie/2013/en/papa-francesco-cotidie_20131021_money-covetousness_en.html (25. I. 2014.)

nas da budemo vjerodostojni svjedoci Tvoje radosne vijesti i Tvoje brižljive prisutnosti u ovom svijetu! To te molimo po Kristu, Gospodinu našem – Amen!«

Nakon molitve kardinal Bozanić, veliki kancelar KBF-a, uputio je riječi pozdrava. Skup su nakon njega pozdravili apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup mons. Alessandro D’Errico i kardinal Vinko Puljić, nadbiskup vrhbosanski i veliki kancelar Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Sarajevu. U ime grada Zagreba gradonačelnik gospodin Milan Bandić, a u ime Sveučilišta rektor Zagrebačkog sveučilišta prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš. I ove godine, kao i prošle, izostalo je izaslanstvo Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, a nije bilo ni prigodnog pisma koje je, u nedostatku nekog predstavnika, Ministarstvo običavalo poslati te se ono pročitalo kao pozdravna riječ. Nije bila prisutna, premda je najavljeno da će doći na otvaranje, ni ravnateljica Agencije za znanost i obrazovanje Jasmina Havranek. Pozdravni dio završio je čitanjem brzojava Svetome Ocu Franji, koji je potpisao kardinal Josip Bozanić, a pročitao ga je predsjednik Povjerenstva TPT-a Anto Barišić. Svečani i pozdravni dio TPT-a svojom riječju zaključio je dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Tonči Matulić, koji je na kraju govora Tjedan proglasio otvorenim.

Prvo i jedino prijepodneвно izlaganje prvog dana naslovljeno *Crkva pred izazovima siromaštva u novoj evangelizaciji* održao je dr. sc. Tomislav Kovač, a nakon njegova izlaganja uslijedila je rasprava. Na ovogodišnjem TPT-u bilo je sveukupno deset predavanja, jedno manje za razliku od prošle godine. Osim spomenutog izlaganja, bilo je još devet predavača koji su izložili svoje teme ovim redom: prof. dr. sc. Stjepan Baloban, *Crkva siromašnih od pape Ivana XXIII. do pape Franje* (KBF, Zagreb); doc. dr. sc. Ivica Čatić, *Siromasi i siromaštvo u Svetom pismu* (KBF, Đakovo); prof. dr. sc. Josip Grbac, *Teologija oslobođenja i opredjeljenje za siromašne* (Teologija u Rijeci); dr. sc. Nenad Polgar, *Siromaštvo i bogatstvo pred izazovima ideologiziranja* (Zagreb); prof. dr. sc. Zoran Šućur, *Stari i novi siromasi u hrvatskom društvu: empirijski uvid* (Pravni fakultet, Zagreb); doc. dr. sc. Nikola Vranješ, *Hrvatski primjeri opredjeljenja za siromašne: socijalni pastoral* (Teologija u Rijeci); dr. sc. Marinko Pejić, *Redovništvo i evanđeoski savjet siromaštva* (Franjevačka teologija, Sarajevo); prof. dr. sc. Ana s. Thea Filipović, *Isključenost/uključenost Crkve – isključenost/uključenost u Crkvi* (KBF, Zagreb); s. Jelena Lončar, *Caritas: konkretni oblik evangelizacije ili što Crkva čini za siromašne* (Caritas Zagrebačke nadbiskupije, Zagreb).

Prvi dan održana su tri predavanja, prijepodne jedno, a popodne dva. Drugi dan, prijepodne i poslijepodne, bila su po dva predavanja, dok su treći dan prije podne, kao i obično, održana tri predavanja.

Euharistijsko slavlje u sjemenišnoj crkvi prvi dan predvodio je uzoriti kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački i veliki kancelar KBF-a u Zagrebu, a slavlje je pjesmom animirala s. Domagoja Ljubičić s Instituta za crkvenu glazbu. Drugi dan euharistijsko slavlje predvodio je mons. Slobodan Štambuk, biskup hvarski, a pjesmom su je animirali bogoslovi Nadbiskupskoga bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu. Treći dan Tjedna oko 12.00 sati započela je plenarna rasprava, koja je završila oko 13.30 sati. Plenarnu raspravu moderirao je prof. dr. sc. Ivan Bodrožić, a raspravi je prisustvovalo osam predavača.

Svečanom dijelu Tjedna nazočilo je preko petsto sudionika. Uzoriti kardinal Josip Bozanić prisustvovao je većem dijelu predavanja, a na kraju je sudjelovao i u plenarnoj raspravi. Predavanja je pratilo u prosjeku oko dvjesto sudionika. Sama organizacija je protekla bez većih poteškoća. Iskaznice su bile podijeljene pozvanim gostima, profesorima, i profesorima zagrebačkog KBF-a te Teologije u Rijeci, a sveukupno je izdano 354 iskaznice. Za praćenje Tjedna akreditiralo se trideset novinara. Fakultet je iz kotizacije pokrio sve potrebne troškove organizacije tako da nije trebalo posezati za dodatnim sredstvima.

U ime Povjerenstva zahvaljujem svima koji su pridonijeli uspješnoj i plodnoj realizaciji Tjedna ne štedeći ni svoje sposobnosti ni svoje dragocjeno vrijeme: Vijeću KBF-a, koje je izabralo temu te iskazalo povjerenje Povjerenstvu za TPT, pratećim službama na KBF-u, izdavačkoj kući Glas Koncila na čelu s v.d. direktora Ivanom Miklenićem, Kršćanskoj sadašnjosti na čelu s direktorom mr. sc. Stjepanom Brebrićem, poglavarima Međubiskupijskog sjemeništa pod vodstvom rektora vlč. Domagoja Matoševića, ravnatelju Nadbiskupijske klasične gimnazije dr. sc. Marijanu Franjčiću, sjemeništarima i bogoslovima te poglavarima Nadbiskupskoga bogoslovnog sjemeništa na čelu s rektorom mr. sc. Anđelkom Koščakom.